

รายงานผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

โครงการ เสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจ
กลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

วันที่ 13 มกราคม – 4 มีนาคม 2561

ณ ศูนย์ผ้าบาติก ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
ณ ศูนย์การเรียนรู้ค่ายกัลยาณิวัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
ณ ชมรมแม่บ้านทหารบก สาขาหน่วยข่าวกรองทางทหาร
อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท ศรีพงษ์ และคณะ

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการบริการวิชาการ เสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินโครงการโดยใช้งบประมาณแผ่นดินประจำปี 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินโครงการในลักษณะอบรมปฏิบัติการ ณ ศูนย์ผ้าบาติก ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี วันที่ 13 และ 27 มกราคม, 24 กุมภาพันธ์ และ 3 มีนาคม 2561 ณ ศูนย์การเรียนรู้ค่ายกัลยาณิวัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส วันที่ 14 และ วันที่ 28 มกราคม, 25 กุมภาพันธ์ และ 5 มีนาคม 2561 และ ณ ชมรมแม่บ้านทหารบก สาขาหน่วยข่าวกรองทางทหาร วันที่ 20-21 มกราคม และ 17-18 กุมภาพันธ์ 2561

สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าวไม่มีพื้นฐานความรู้ตามหลักวิชาทางธุรกิจ แต่ภายหลังการอบรมพบว่าผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกธุรกิจ (SWOT analysis) เข้าใจส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) เข้าใจการลงบัญชี การจัดทำเอกสารทางการค้า สามารถวางแผนการผลิตและรู้จักคุ้มทุนในการผลิตสินค้าแต่ละชนิด จัดการความรู้ภายในกลุ่ม ขอเลขที่ภาษีและจัดเตรียมการยื่นแบบภาษีอากร ทั้งนี้สมาชิกกลุ่ม ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อโครงการในครั้งนี้โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$ S.D.= 0.61) หรือคิดเป็นร้อยละ 87.80 และประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับแผนงานวิจัยพันธุมิตรวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านทหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าผลสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ S.D. = 0.28) หรือคิดเป็นร้อยละ 83.40 ผู้เข้าอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมธุรกิจ การตลาดการจัดทำบัญชี การจัดการความรู้ การบริหารองค์การ การติดต่อขอเลขที่ผู้เสียภาษีอากรและการยื่นแบบภาษี ทำให้การดำเนินงานทางธุรกิจในปัจจุบันมีระบบมากขึ้น และสามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม

การดำเนินโครงการบริการวิชาการในครั้งนี้ได้บูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ และการจัดการผลิตและการดำเนินงาน ทั้งนี้ นักศึกษาประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.39) หรือคิดเป็นร้อยละ 83.60 และประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการผลิตและการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.32) หรือคิดเป็นร้อยละ 86.20

โครงการบริการวิชาการเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสบความสำเร็จด้วยดีจากความร่วมมือของคณะกรรมการดำเนินโครงการ ได้แก่ ผศ. ดร.ชมนพนุท ศรีพงษ์ ผศ. สันติ อารักษ์คุณากร ดร. นันทา จันท์แก้ว ดร. กนกวรรณ กาญจนธานี อาจารย์ปิยะดา มณีนิล อาจารย์สัสดี กำแพงดี อาจารย์พรรณนาภา ดวงสุวรรณ และนายรอมซี แตมาแส คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

คำนำ

การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอย่างมืออาชีพ ต้องมีความเข้าใจและมีทักษะการบริหารธุรกิจ ในมิติต่าง ๆ เช่น การผลิต การตลาด การบริหารบุคลากร การเงินบัญชี รวมทั้งสามารถนำความรู้ เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่ง ประกอบธุรกิจขนาดเล็กและต้องเผชิญกับสภาพการแข่งขันที่รุนแรงในปัจจุบัน แต่ถ้าหากผู้ผลิตสินค้า ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการบริหารธุรกิจในมิติดังกล่าว ย่อมสามารถดำเนินธุรกิจได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความเข้มแข็ง และสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันต่อไปใน อนาคต ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวประกอบกับพันธกิจในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โครงการบริการวิชาการเสริมสร้างขีดความสามารถ ทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงจัดให้มีขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจ และขีดความสามารถในการบริหารธุรกิจให้กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งย่อมเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงานทางธุรกิจของกลุ่มดังกล่าว

คณะกรรมการดำเนินโครงการ

10 มีนาคม 2561

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการทำโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ.....	2
บทที่ 2 วิธีการดำเนินงาน.....	3
ขั้นตอนการเตรียม.....	3
ขั้นตอนระหว่างการทำโครงการ.....	3
ขั้นตอนหลังการทำโครงการ.....	3
บทที่ 3 ผลการทำโครงการ.....	5
บทที่ 4 สรุปผล อภิปรายผล ปัญหา และข้อเสนอแนะ.....	10
ภาคผนวก.....	12
ภาคผนวก ก โครงการที่ได้รับอนุมัติ	13
ภาคผนวก ข แบบประเมิน.....	31
ภาคผนวก ค บัญชีรายชื่อผู้ลงทะเบียน.....	38
ภาคผนวก ง เอกสารและแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	43
ภาคผนวก จ รูปภาพการจัดโครงการ.....	47
ภาคผนวก ฉ แผ่นซีดีบันทึกรายงานผลการดำเนินงาน.....	50
คณะผู้จัดทำ.....	52

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อโครงการบริการวิชาการ.....	6
ตารางที่ 3.2	การประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับงานวิจัย.....	7
ตารางที่ 3.3	การประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับ การเรียนการสอนรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ.....	8
ตารางที่ 3.4	การประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับ การเรียนการสอนรายวิชาการจัดการผลิตและการดำเนินงาน.....	8

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์.....	7
ภาพที่ 3.2 การศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการธุรกิจร่วมกัน ระหว่างนักศึกษาและสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการทำโครงการ

การประกอบธุรกิจของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าในชุมชนต่าง ๆ เป็นกิจกรรมซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ความสามัคคี และรายได้ให้แก่คนในชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นฐานรากที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ได้กำหนดแนวทางยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ เพิ่มสัดส่วนความเป็นเจ้าของของคนไทย และสนับสนุนให้ขยายตลาดและช่องทางการตลาดที่เป็นของตนเองมากขึ้น ประกอบกับการขับเคลื่อนประเทศตามโมเดลประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลชุดปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะของผู้ประกอบการ และส่งเสริมให้เกิดการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนให้เกิดระบบคุณค่าใหม่ที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน แต่อย่างไรก็ดีจากการสอบถามเบื้องต้นกับกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนหลาย ๆ กลุ่มในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ายังขาดความสามารถในการบริหารธุรกิจทั้งด้านการผลิต การตลาด การจัดการองค์การ การเงินและบัญชี แต่ความสามารถในแต่ละด้านดังกล่าวก็มากน้อยแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละกลุ่ม ทำให้กลุ่มขาดขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ ผลการประกอบการของกลุ่มจึงไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นประกอบกับพันธกิจบริการวิชาการแก่สังคมของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่มุ่งเน้นให้บริการชุมชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนมีทิศทางการให้บริการที่มุ่งสานรับกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน และการขับเคลื่อนประเทศตามโมเดลประเทศไทย 4.0 จึงได้จัดโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ในด้านการผลิต การตลาด การจัดการองค์การ การเงินและบัญชี มุ่งหวังให้กลุ่มสามารถผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานรับรอง สร้างความมั่นใจในคุณภาพให้แก่ผู้บริโภค หรือผลิตสินค้าที่มีความแตกต่างแต่ตอบสนองความต้องการแก่ผู้บริโภค สามารถเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์จากชุมชนสู่ตลาดผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง และกลุ่มมีความเข้มแข็งสามารถจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ผลประกอบการที่ดีและสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่สมาชิกกลุ่ม อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างรายได้ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโซ่อุปทานของการผลิตสินค้าของกลุ่ม ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นฐานรากที่มีสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาในระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

1. สมาชิกของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนซึ่งเข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปพัฒนาขีดความสามารถการดำเนินงานทางธุรกิจ
2. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนากลุ่มให้เป็นกลุ่มผู้ประกอบการโอท็อปที่มีความ สามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ

บทที่ 2 วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนการเตรียม ขั้นตอนระหว่าง การดำเนินโครงการ และขั้นตอนหลังการดำเนินโครงการ

1. ขั้นตอนการเตรียม

วัตถุประสงค์	เพื่อวางแผนและเตรียมความพร้อมในการจัดโครงการบริการวิชาการ
กลุ่มเป้าหมาย	คณะกรรมการดำเนินโครงการ รวมจำนวน 8 คน
สื่อที่ใช้	หนังสือประชาสัมพันธ์โครงการ แบบสำรวจความต้องการในการอบรม
วิธีดำเนินงาน	1) สำรวจความต้องการในการอบรม 2) ประชาสัมพันธ์โครงการ 3) ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดอบรมปฏิบัติการ

2. ขั้นตอนระหว่างการดำเนินโครงการ

วัตถุประสงค์	เพื่อดำเนินงานโครงการบริการวิชาการตามแผนที่กำหนด
กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 กลุ่ม
สื่อที่ใช้	คอมพิวเตอร์ โปสเตอร์ กล้องถ่ายภาพ เอกสารลงทะเบียน
วิธีดำเนินงาน	จัดอบรมปฏิบัติการ - ณ ศูนย์ผ้าบาติก ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี วันที่ 13 และ 27 มกราคม, 24 กุมภาพันธ์ และ 3 มีนาคม 2561 - ณ ศูนย์การเรียนรู้ค่ายกัลยาณิวัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส วันที่ 14 และ วันที่ 28 มกราคม, 25 กุมภาพันธ์ และ 5 มีนาคม 2561 - ณ ชมรมแม่บ้านทหารบก สาขาหน่วยข่าวกรองทางทหาร วันที่ 20-21 มกราคม และ 17-18 กุมภาพันธ์ 2561

3. ขั้นตอนหลังการดำเนินโครงการ

วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ
กลุ่มเป้าหมาย	สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2/2560 ในรายวิชา หลักการบริหารธุรกิจ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท ศรีพงษ์
สื่อที่ใช้	1) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการบริการวิชาการ 2) แบบประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย 3) แบบประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

วิธีดำเนินงาน 1) เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความพึงพอใจมีต่อโครงการบริการวิชาการ และข้อมูลการประเมินความสำเร็จการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัยตามแผนการวิจัยเรื่อง พันธมิตรวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของผู้เข้ารับการอบรม หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมอบรมปฏิบัติการ

2) เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความสำเร็จในการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน หลังเสร็จสิ้นการบูรณาการในรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ ดำเนินการดังนี้

2.1) อาจารย์ผู้สอนได้นำประสบการณ์จากการเป็นวิทยากรในโครงการบริการวิชาการไปถ่ายทอดประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ และการจัดการผลิตและการดำเนินงาน

2.2) นำนักศึกษาซึ่งศึกษาในรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ และการจัดการผลิตและการดำเนินงาน มาศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตและการจัดการธุรกิจ ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าบาติกค่ายสิรินธร โดยให้นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการธุรกิจ และให้ความคิดเห็นในฐานะผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกของกลุ่ม

ข้อมูลที่ได้จากเก็บรวบรวมข้างต้น นำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 แปลว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจ หรือประเมินความสำเร็จของโครงการ ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 แปลว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจ หรือประเมินความสำเร็จของโครงการ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 แปลว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจ หรือประเมินความสำเร็จของโครงการ ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 แปลว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจ หรือประเมินความสำเร็จของโครงการ ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 แปลว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจ หรือประเมินความสำเร็จของโครงการ ในระดับมากที่สุด

3) ติดตามผลสัมฤทธิ์การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์หลังเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ โดยสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนแต่ละกลุ่ม

4) จัดทำรายงานสรุปการดำเนินโครงการบริการวิชาการ

บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน

โครงการบริการวิชาการ เสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ดำเนินกิจกรรมลักษณะการอบรมปฏิบัติการ ณ ศูนย์ผ้าบาติก ค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี วันที่ 13 และ 27 มกราคม, 24 กุมภาพันธ์ และ 3 มีนาคม 2561 ณ ศูนย์การเรียนรู้ค่ายกัลยาณิวัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส วันที่ 14 และ วันที่ 28 มกราคม, 25 กุมภาพันธ์ และ 5 มีนาคม 2561 ณ ชมรมแม่บ้านทหารบก สาขาหน่วยข่าวกรองทางทหาร วันที่ 20-21 มกราคม และ 17-18 กุมภาพันธ์ 2561 ใช้งบประมาณโครงการบริการวิชาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รวมทั้งสิ้น 33,100 บาท สรุปผลการดำเนินงานดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสำรวจความต้องการในการอบรมเพื่อเสริมขีดความสามารถทางธุรกิจ

จากการสัมภาษณ์ความต้องการในการอบรมเพื่อเสริมขีดความสามารถของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านกองพลทหารราบที่ 15 สาขาทหารราบที่ 151 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าบาติกค่ายสิรินธร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านกองพลทหารราบที่ 15 สาขาหน่วยข่าวกรองทางทหาร มีความต้องการเสริมขีดความสามารถทางธุรกิจ ในประเด็นต่าง ๆ ที่ตรงกัน ได้แก่ การตลาด การยื่นแบบภาษีวิสาหกิจชุมชน เอกสารทางการเงิน การจัดซื้อและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การเตรียมตัวเป็นผู้ประกอบการโอท็อป

นอกจากนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านกองพลทหารราบที่ 15 สาขาทหารราบที่ 151 ยังต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบัญชีและการจัดการความรู้ ส่วนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าบาติกค่ายสิรินธร ต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการความรู้และแผนธุรกิจ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านกองพลทหารราบที่ 15 สาขาหน่วยข่าวกรองทางทหาร ต้องการความรู้เกี่ยวกับ งบประมาณ และการบริหารองค์การ

2. การวัดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากการสอบถามก่อนการอบรมถึงความรู้ทางธุรกิจในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกธุรกิจเพื่อประเมินศักยภาพธุรกิจ ส่วนประสมทางการตลาด การบัญชี การวางแผนการจัดซื้อและการผลิต พบว่าสมาชิกกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม ไม่มีพื้นฐานความรู้ตามหลักวิชาในประเด็นดังกล่าว แต่ภายหลังการอบรมพบว่าผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกธุรกิจ (SWOT analysis) เข้าใจส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) เข้าใจการลงบัญชี การจัดทำเอกสารทางการเงิน สามารถวางแผนการผลิตและรู้จุดคุ้มทุนในการผลิตสินค้าแต่ละชนิด ตลอดจนการจัดการความรู้ภายในกลุ่ม

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้

จากการให้ผู้เข้าอบรมทุกคนได้ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการบริการวิชาการ ปรากฏผลดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อโครงการบริการวิชาการ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านคุณภาพ			
1.1 เนื้อหาและกิจกรรม	4.21	0.31	มาก
1.2 ความรู้และทักษะที่ได้รับ	4.33	0.45	มาก
1.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ	4.54	0.39	มากที่สุด
รวม	4.36	0.47	มาก
ด้านวิทยากร			
2.1 ความเอาใจใส่และความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่	4.67	0.14	มากที่สุด
2.2 ความครบถ้วนและความน่าสนใจในการนำเสนอเนื้อหา	4.12	0.33	มาก
2.3 ความชัดเจนในการอธิบายและการสื่อความหมาย	4.23	0.59	มาก
รวม	4.31	0.52	มาก
ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ			
3.1 การรับรู้ข้อมูล / การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการบริการวิชาการ	4.11	0.36	มาก
3.2 ช่วงเวลา/ระยะเวลาในการจัดโครงการบริการวิชาการ	4.01	0.72	มาก
3.3 รูปแบบการจัดโครงการบริการวิชาการ	4.28	0.17	มาก
รวม	4.13	0.50	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ			
4.1 สถานที่จัดโครงการบริการวิชาการ	4.67	0.35	มากที่สุด
4.2 ความพร้อมของวัสดุ / อุปกรณ์ / เอกสารประกอบ	4.77	0.51	มากที่สุด
4.3 การให้บริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	4.85	0.49	มากที่สุด
รวม	4.76	0.55	มาก
รวมทั้งหมด	4.39	0.61	มาก

จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการบริการวิชาการ เสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$ S.D.= 0.61) หรือคิดเป็นร้อยละ 87.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ($\bar{X} = 4.76$ S.D. = 0.55) ด้านคุณภาพ ($\bar{X} = 4.36$ S.D. = 0.47) ด้านวิทยากร ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.52) ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ ($\bar{X} = 4.13$ S.D. 0.50)

นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ การฝึกอบรมในช่วงเวลาเดียว ต่อเนื่องแต่ใช้เวลาการฝึกอบรมเพียงครั้งละครึ่งวัน เช่น 5 วันต่อเนื่อง ดีกว่าฝึกอบรมสัปดาห์ละ 1 วันแต่ทั้งวัน

3. การประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับงานวิจัย

วิทยากรได้นำเอาแนวคิดจากการทำงานตามวิจัยเรื่อง พันธมิตรวิสาหกิจชุมชน แม่บ้านทหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาประกอบการบรรยายหัวข้อ ปฏิบัติการทางการตลาดเพื่อเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับงานวิจัยจากการสอบถามผู้เข้าอบรมทั้ง 3 กลุ่ม ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2 และภาพที่ 3.1

ตารางที่ 3.2 ผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับงานวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความสอดคล้องของข้อมูลงานวิจัยกับเนื้อหาการอบรม	4.44	0.32	มาก
2. ความเหมาะสมของการนำข้อมูลจากงานวิจัย มาเสริมประกอบการอบรม	4.34	0.48	มาก
3. ข้อมูลจากงานวิจัยที่นำมาประกอบการบรรยายช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาการอบรม	4.35	0.33	มาก
4. การนำความรู้จากการบริการวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปดำเนินการจริง	4.55	0.24	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจการบูรณาการโครงการบริการวิชาการกับการวิจัย	4.38	0.66	มาก
รวม	4.41	0.28	มาก

จากการประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับงานวิจัย โดยผู้เข้าอบรม พบว่าผลสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ S.D. = 0.28) หรือคิดเป็นร้อยละ 83.40

ผลงานในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น การทำสายรัดกระจูดเพื่อผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก การทำเชือกกระจูดเพื่อคาดบรรจุภัณฑ์ การทำกล่องบรรจุภัณฑ์กระจูดสำหรับใส่ผ้าบาติก การทำตะกร้าบรรจุภัณฑ์ที่ผสมวัสดุกระจูดและบาติก

ภาพที่ 3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์

4. การประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

อาจารย์ผู้สอนได้นำประสบการณ์จากการเป็นวิทยากรในโครงการบริการวิชาการไปถ่ายทอดในการเรียนการสอนวิชาหลักการบริหารธุรกิจ และการจัดการผลิตและการดำเนินงาน นอกจากนี้ได้นำนักศึกษาไปศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มผู้ผลิต ตลอดจนให้ความสนใจต่อการพัฒนาธุรกิจ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3.3-3.4 และภาพที่ 3.2

ตารางที่ 3.3 ผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความสอดคล้องของเนื้อหาการบริการวิชาการกับเนื้อหารายวิชา	4.34	0.17	มาก
2. ความเหมาะสมของการนำข้อมูลและประสบการณ์จากการบริการวิชาการมาเสริมประกอบการเรียนการสอน	4.22	0.21	มาก
3. ข้อมูลจากการบริการวิชาการที่นำมาประกอบการสอนช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจในเนื้อหารายวิชา	4.10	0.48	มาก
4. การนำความรู้จากข้อมูลการบริการวิชาการที่นำมาเสริมในเนื้อหาวิชาไปใช้ประโยชน์	4.01	0.63	มาก
5. ความพึงพอใจการบูรณาการโครงการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน	4.25	0.46	มาก
รวม	4.18	0.39	มาก

จากตารางที่ 3.3 นักศึกษาประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.39) หรือคิดเป็นร้อยละ 83.60

ตารางที่ 3.4 ผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการผลิตและการดำเนินงาน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความสอดคล้องของเนื้อหาการบริการวิชาการกับเนื้อหารายวิชา	4.45	0.43	มาก
2. ความเหมาะสมของการนำข้อมูลและประสบการณ์จากการบริการวิชาการมาเสริมประกอบการเรียนการสอน	4.23	0.66	มาก
3. ข้อมูลจากการบริการวิชาการที่นำมาประกอบการสอนช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหารายวิชา	4.09	0.72	มาก
4. การนำความรู้จากข้อมูลการบริการวิชาการที่นำมาเสริมในเนื้อหาวิชาไปใช้ประโยชน์	4.38	0.41	มาก
5. ความพึงพอใจการบูรณาการโครงการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน	4.40	0.12	มาก
รวม	4.31	0.32	มาก

จากตารางที่ 3.4 นักศึกษาประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการผลิตและการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.32) หรือคิดเป็นร้อยละ 86.20

การนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตและแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาธุรกิจ

ภาพที่ 3.2 การศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการธุรกิจร่วมกันระหว่างนักศึกษาและสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน

4. การติดตามผลสัมฤทธิ์การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มกับผู้เข้าอบรมหลังเสร็จสิ้นการอบรม 1 สัปดาห์ พบว่า ผู้เข้าอบรมได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์โดยเฉพาะการได้ติดต่อขอเลขที่ผู้เสียภาษีอากรและดำเนินการยื่นแบบภาษีเป็นที่เรียบร้อย อีกทั้งได้เตรียมการจดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมธุรกิจไปวางแผนการพัฒนาธุรกิจ ตลอดจนจัดทำบัญชีอย่างครบถ้วนและถูกต้องตามหลักบัญชี คิดต้นทุนสินค้าได้อย่างถูกต้องและรู้จุดคุ้มทุนสินค้าแต่ละชนิด ทำให้วางแผนการผลิตและจัดจำหน่ายได้อย่างเหมาะสม ดำเนินการจัดการความรู้ด้วยการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกใหม่ภายในกลุ่ม จัดเก็บความรู้ในการดำเนินงาน ตลอดจนมีความพร้อมในการคิดสรรผลิตภัณฑ์ชุมชน ทำให้การดำเนินงานทางธุรกิจในปัจจุบันมีระบบมากขึ้น และสามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม

บทที่ 4

สรุปผล อภิปรายผล ปัญหา และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การดำเนินโครงการบริการวิชาการเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ สรุปผลได้ดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้ง 3 กลุ่ม จากเดิมไม่มีพื้นฐานความรู้ตามหลักวิชาทางธุรกิจ แต่ภายหลังการอบรมพบว่าผู้เข้าอบรมสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภายนอกธุรกิจ (SWOT analysis) เข้าใจส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) เข้าใจการลงบัญชี การจัดทำเอกสารทางการค้า สามารถวางแผนการผลิตและรู้จักต้นทุนในการผลิตสินค้าแต่ละชนิด จัดการความรู้ภายในกลุ่ม ขอเลขที่ภาษีและจัดเตรียมการยื่นแบบภาษีอากร ได้

2. ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อโครงการในครั้งนี้โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$ S.D.= 0.61) หรือคิดเป็นร้อยละ 87.80

3. ผู้เข้าอบรมประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับงานวิจัย พบว่าผลสำเร็จในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$ S.D. = 0.28) หรือคิดเป็นร้อยละ 83.40

4. นักศึกษาประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาหลักการบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.39) หรือคิดเป็นร้อยละ 83.60 ประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการผลิตและการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.32) หรือคิดเป็นร้อยละ 86.20

5. ผู้เข้าอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมธุรกิจ การตลาด การจัดทำบัญชี การจัดการความรู้ การบริหารองค์การ การติดต่อขอเลขที่ผู้เสียภาษีอากรและการยื่นแบบภาษี ทำให้การดำเนินงานทางธุรกิจในปัจจุบันมีระบบมากขึ้น และสามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม

อภิปรายผล

การจัดอบรมปฏิบัติการในลักษณะการบรรยายให้ความรู้ และให้ผู้เข้าอบรมได้ฝึกปฏิบัติเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการอบรมได้อย่างชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างทักษะการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบการ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เข้าอบรม ตลอดจนผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในดำเนินงานทางธุรกิจ

ปัญหาการดำเนินโครงการบริการวิชาการ

การหาเวลาว่างที่ตรงกันของวิทยากรทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากทุกคนมีภาระการสอนและภาระการทำงานอื่นค่อนข้างมาก จึงต้องจัดโครงการบริการวิชาการครั้งนี้ในวันหยุดคือ วันเสาร์และวันอาทิตย์

ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการบริการวิชาการ

ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการบริการวิชาการจากผู้เข้าอบรมคือ การฝึกอบรมในช่วงเวลาเดียวต่อเนื่องแต่ใช้เวลาการฝึกอบรมเพียงครั้งละครึ่งวัน เช่น 5 วันต่อเนื่อง ดีกว่าฝึกอบรมสัปดาห์ละ 1 วันแต่ทั้งวัน

